

• **تقدیر آیت‌الله‌العظمی نوری‌همدانی**

از توجه ویژه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به «هنر»

حضرت آیت‌الله نوری همدانی، در پیامی به آیین اختتامیه دهمین جشنواره هنر آسمانی، توجه ویژه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به «هنر» را امری مبارک و مهم و نویدبخش آینده‌ای درخشان در عرصه تبلیغ نوین دانستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مشروح پیام مکتوب معظم‌له به مراسم اختتامیه این جشنواره بدین شرح است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِيَ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (ابراهیم / ۴)
با سلام و تحیت به حاضرین و مستمعین مراسم اختتامیه دهمین جشنواره هنر آسمانی

اکنون که در پایان کار دهمین جشنواره هنر آسمانی قرار داریم، این رویداد مهم و اثرگذار در عرصه تبلیغ حوزه‌های علمیه را ارج مینهیم و از مدیر محترم حوزه‌های علمیه، مسئولان نهادهای هنری و حوزوی، عوامل و برگزارکنندگان جشنواره هنر آسمانی و طلاب و هنرمندان حوزوی که با مشارکت در این جشنواره هنری بر رونق آن افزودند، تشکر و قدردانی می‌کنیم.

در عصر تکنولوژی و ارتباطات، توجه به ابزارهای نوین تبلیغی به‌ویژه با بهره‌گیری از هنر متعالی می‌تواند گامی مؤثر در مسیر ترویج و تبلیغ اندیشه‌های توحیدی و وحیانی باشد و تلاش‌ها و دستاوردهای علمی و دانشی حوزویان را با بیانی روزآمد به جامعه اسلامی انتقال دهد و کام تشنگان معارف مکتب تشیع را سیراب نماید.

آیات نورانی قرآن کریم و روایات اهل‌بیت علیهم‌السلام، خود یکی از والاترین آثار هنری است که از آغاز بعثت نبی مکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، زبان‌گوییایی برای ترویج اندیشه توحیدی بوده و توانسته است به زیباترین شکل ممکن، تعالیم الهی را به جان و دل انسان‌ها برساند.

توجه و بهره‌گیری مکتب اسلام از هنر، موجب شد تا بزرگان دین و فضایی حوزه‌های علمیه به هنر متعالی روی آورده و در طول تاریخ علم و فقهات، شاهد آثار هنری فاخری از علما و حوزویان باشیم. توجه ویژه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به «هنر» امری مبارک و مهم است و نویدبخش آینده‌ای درخشان در عرصه تبلیغ نوین خواهد بود.

جشنواره هنر آسمانی که دورنمایی از حضور مؤثر هنرمندان حوزوی در عرصه‌های نوین تبلیغی است، خود یکی از گام‌های مهم و راهبردی در تبلیغ حوزه‌های علمیه به‌شمار می‌رود که در دهمین دوره آن، مزین به بخش ویژه «تبلیغ نوین و هوش مصنوعی» شده و گویای نگاه عمیق و بلند متولیان حوزه‌های علمیه به تبلیغ روزآمد است.

اینجانب ضمن آرزوی توفیق بیش از گذشته برای برگزارکنندگان و مجریان این جشنواره، از خداوند متعال خواستارم، قلوب ما را از نور معرفت به آموزه‌های دینی سرشار سازد و تلاش‌های فرهنگی، هنری و تبلیغی ما را زمینه‌ساز ظهور قطب عالم امکان حضرت بقیة‌الله الأعظم روحی‌له‌الفداء قرار دهد.

• **هنر زمانی اثرگذار است که عقلانیت، تدبیر و خروجی ملموس داشته باشد**

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در پیام تصویری به آیین اختتامیه دهمین جشنواره هنر آسمانی تأکید کردند: هنر زمانی می‌تواند واقعاً اثرگذار و برکت‌آفرین باشد که با عقلانیت، تدبیر اهل نظر و خروجی محسوس در جامعه همراه باشد و انسان را به سوی فضیلت، معرفت و حقیقت هدایت کند.

مشروح پیام تصویری معظم‌له به مراسم اختتامیه این جشنواره بدین شرح است:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ/ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ الْأَكْبَادَةِ الْهَدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ سَيِّمًا خَاتَمَ الْأَنْبِيَاءِ وَ خَاتَمَ الْأَوْصِيَاءِ عَلَيْهِمَا أَلَافَ الْحُجَّةِ وَ الثَّنَاءِ بِهِمْ نَتَوَلَّى وَ مِنْ أَعْدَائِهِمْ نَنْبَرِّئُ إِلَى اللَّهِ».
مقدم حضار گرامی، فرهیختگان و صاحب‌نظران و علاقه‌مندان

را آرج می‌نهیم، از همه کسانی که در برگزاری این محفل وزین سعی و کوشش کردند، حقّ شناسی می‌کنیم. توفیق همگان را در احیای معارف الهی از ذات اقدس الهی مسئلت می‌کنیم!

آنچه می‌تواند هنر ولایی‌راباری ما معنادار کند، بررسی معنای هنر از یک سو و ولایت از سوی دیگر و ترکیب معقول و مقبول این دو واژه پُر برکت از سوی سؤم است. هنر وقتی می‌تواند معقول و مقبول باشد که ریشه عقلانی داشته باشد از یک‌سو، در کارگاه خیال دقیقاً مهندسی شده باشد از سوی دوم و خروجی او هم یک جمال محسوس باشد از سوی سوم. اگر ریشه عقلانی نداشته باشد، یک هنر خیالی است نه هنر انسانی و معقول، اگر ریشه عقلانی داشته باشد و در کارگاه خیال هندسه‌ای روی او اعمال نشده باشد، آن یک مطلب علمی است که در کتاب‌ها هست؛ ولی این توان آثار هنری را ندارد و اگر در کارگاه خیال خوب مهندسی شد؛ لکن در اثر ضعف رابطه حش و خیال، خروجی آن جمال محسوس نبود، بازده خوبی هم نخواهد داشت. بنابراین این اضلاع سه‌گانه را هنر باید داشته باشد؛ ریشه عقلانی داشته باشد، در کارگاه خیال به طور دقیق مهندسی شده باشد و خروجی آن هم جمال محسوس باشد؛ یعنی به وسیله هنرمندانی که هم عقلانیت را خوب تحمّل کردند و درک کردند، هم در کارگاه خیال خوب مهندسی کردند و هم سبک گفتار و رفتار و نوشتار آنها دل‌پذیر هست. هنر با بازی فرق می‌کند، با لاهو و لعب فرق می‌کند. بخش دیگر مسئله ولایی است. اوّل کسی که ولیّ جهان و انسان است، خداست که ﴿هُوَ الْوَلِيُّ الْأَحْمَدُ﴾، آن که والی ماست، ولیّ ماست، سرپرست جهان امکان است، کسی است که جهان‌آفرین است. جهان‌آفرین ما را به سه اصل عمیق دعوت کرده است که اگر آن سه اصل عمیق را درست بررسی کردیم و در کارگاه هنر حضور عالمانه پیدا کردیم، هنر ما هنر ولایی خواهد شد. آن اصول سه‌گانه عبارت است از؛ جهان‌دانی، جهان‌داری و جهان‌آرایی. آن که جهان را نمی‌شناسد، از آغاز و انجام جهان بی‌خبر است، این علمش ابتر است؛ هم «منقطع الاول» است هم «منقطع الآخر»؛ نه مبدأ پیدایش

با پیام دو مرجع تقلید برگزار شد

آیین اختتامیه

دهمین جشنواره هنر آسمانی

آیین اختتامیه دهمین جشنواره هنر آسمانی حوزه‌های علمیه، با پیام آیات عظام؛ نوری همدانی و جوادی آملی و سخنرانی آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور و حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی معاون تبلیغ و امور فرهنگی حوزه‌های علمیه، دوشنبه ۸ دی‌ماه در مدرسه علمیه امام کاظم علیه‌السلام قم برگزار شد.

جهان را می‌داند و نه از بعد از مرگ خبری دارد، او خیال می‌کند

انسان که می‌میرد، می‌پوسد و بعد از مرگ خبری نیست، چنین فردی بازیراست نه هنرمند. پس جهان‌دانی عنصر اوّل است. جهان‌داری عنصر دوم است که به مدیریت برمی‌گردد، به تدبیر برمی‌گردد، به هنر سیاست و جامعه‌شناسی برمی‌گردد که انسان بتواند آثار صنع الهی را به‌خوبی حفظ کند.

دانستن جهان یک عنصر است، داشتن امکانات جهانی عنصر دوم است؛ ولی بخش اساسی را هنر به عهده دارد و آن جهان‌آرایی است. هنر این بخش را به عهده دارد که می‌تواند جهان را خوب بیآراید، صحنه را خوب بیآراید، آن مطالب معقول را به‌خوبی ارائه دهد، بعد از آرایش قابل‌پذیرش کند. هنرمند این مثلث پُر برکت را در خود هضم می‌کند. یک جهان‌دان خوبی است، یک جهان‌دار خوبی است، یک جهان‌آرای خوبی است. فقدان هر کدام از این سه عنصر محوری، باعث می‌شود که انسان هنر ولایی را از دست بدهد. گاهی اصل هنر را از دست می‌دهد، گاهی ولایی بودن هنر را از دست می‌دهد، خدای سبحان خود را به عنوان ولیّ معرفی کرد، فرمود: ﴿قَالَ اللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ﴾، این اسم پُر برکت که از اسمای خُسنای خدای سبحان هست، آن را به خلفا و انبیا و اولیای خود عطا کرد، فرمود اینها اولیای شما هستند: ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ زَاكِعُونَ﴾ و در بخش وسیع‌تر فرمود (مؤمنین و مؤمنات، بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ)، این ولایت متقابل

هنر این قدرت را دارد که ابعاد قضیه را از سه منظر به بیننده یا

شنونده منتقل کند، اگر شما مسئله هندسه فضایی را خوب بررسی

می‌کردید، می‌دیدید الآن بی‌بردن به مسائل هندسه فضایی خیلی

آسان‌تر از گذشته است؛ در گذشته راهی برای تجسیم و تصویر

سه بُعد نبود، فقط مسطححات را ارائه می‌کردند، وقتی استاد هندسه

فضایی تدریس می‌کرد، از کُرِه سخن می‌گفت، مستمع دایره تحویل

می‌گرفت. اگر از مکعب سخن می‌گفت، او مربع تحویل می‌گرفت.

آنچه را که در کاغذ می‌دید، طول و عرض بود. دیگر عمق و ارتفاع

در منظر او نبود؛ اما با تجسیم هنرمندانه هنرمندان، هندسه فضایی

وضع خاصی پیدا کرده است. مطالب هنری دیگر هم همین‌طور

گزارش خبری

سایه لطف اولیای الهی منسجم بکند.

امیدواریم خدای سبحان نظام ما را تا ظهور صاحب اصلی خود از هر گزندی، محافظت بفرماید!

امام و شهید، مخصوصاً شهدای هنرمند را مشمول عنایت خاصّه خود قرار بدهد!

پایان امور همه را به خیر و سعادت ختم بفرماید!

«عَفَرَ اللَّهُ لَنَا وَ لَكُمْ وَ السَّلَامَ عَلَیْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَکَاتُهُ»

• **جشنواره هنر آسمانی**

نشان‌دهنده ظرفیت‌های فاخر هنر حوزوی است

آیت‌الله علیرضا اعرافی در آیین اختتامیه این جشنواره، اظهار کرد: با عرض خیرمقدم به همه دانشوران، هنرمندان، اساتید، طلاب و فضلاء گرامی، برادران و خواهران حوزوی، ایرانی و غیرایرانی و تقدیر از برگزارکنندگان دهمین جشنواره هنر آسمانی و تمامی نهادها و مراکز مشارکت‌کننده گفت: این جشنواره جلوه‌ای از پیوند عمیق هنر و اندیشه دینی و نشان‌دهنده ظرفیت‌های فاخر هنر حوزوی است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با تأکید بر نقش هنر در انتقال معارف دینی، تصریح کرد: هنر دینی و حوزوی باید از این سرچشمه‌های زلال تغذیه شود تا بتواند پیام الهی، حقیقت توحید، کرامت انسان و آرمان‌های متعالی دین را به‌درستی به جامعه و جهان منتقل کند. جشنواره هنر آسمانی نمونه‌ای ارزشمند از این مسیر است که می‌تواند در آینده نیز با قوت و گستره بیشتری ادامه یابد.

امام جمعه قم ابراز امیدواری کرد: حرکت‌های هنری برخاسته از حوزه‌های علمیه، با رویکردی تمدنی، جهانی و الهام‌گرفته از معارف ناب اسلامی، بیش از پیش تقویت شود و نقش مؤثری در اعتلای فرهنگ دینی و اسلامی ایفا کند.

آیت‌الله علیرضا اعرافی با اشاره به پیوند عمیق هنر و مناجات، افزود: قله‌های معرفت توحیدی و عظمت الهی در زیباترین قالب‌های هنری و ادبی به تصویر کشیده شده است. زبان عربی، با ظرفیت بی‌پایان خود در بیان هنری، آرایه‌ها و لطایف ادبی، آینه‌ای برای انعکاس صفات و اسمای الهی شده و این هنر والا در کنار قرآن کریم و ادعیه اهل‌بیت علیهم‌السلام به اوج رسیده است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با تأکید بر اینکه این هنر، هنری الهی، ایمانی، متعالی و مقدس است، تصریح کرد: هنر متعالی ابعاد دیگری از وجود انسان را شکوفا می‌کند و راهی نورانی پیش روی هنرمند می‌گشاید. اگر این هنر نحوی، بلاغی و معرفتی برخاسته از دعا، زیارت و قرآن نبود، بسیاری از لطایف، معانی عمیق و مفاهیم بلند آسمانی برای بشر قابل‌درک و انتقال نبود.

آیت‌الله اعرافی ادامه داد: این‌ها همان قله‌های هنری است که می‌تواند انسان را از سطح محدود مادیت عبور داده و او را به افق‌های بلند انسانی و الهی برساند. هنر متعهد و متعالی، هنری است که انسان را به حقیقت، معنا و کرامت نزدیک می‌کند؛ البته ما وجود برخی هنرهای رایج و متعارف را انکار نمی‌کنیم؛ اما هنری که صرفاً انسان را در سطح غرایز متوقف کند یا او را به ابتذال بکشاند، هنر مطلوب و سازنده نیست. هنر آسمانی‌راه‌تعالی انسان و بنیان تمدن نوین اسلامی است

وی خاطرنشان کرد: هنر اصیل، افق‌های بلند و چشم‌اندازهای وسیعی را پیش روی انسان و جامعه می‌گشاید؛ هنری که در خدمت آرمان‌های متعالی، سعادت و نجات بشر قرار گیرد. پیام جشنواره هنر آسمانی نیز همین است؛ هنری که به‌ویژه در پرتو انقلاب اسلامی، افق‌های جدیدی را پیش روی هنر دینی و انسانی گشوده است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به نقش هنر در دعا و معنویت، اظهار کرد: هر اندیشه‌ای که در ذهن انسان شکل بگیرد و هر نوع هنری که به‌کار گرفته شود، اگر در مسیر الهی و برای خداوند متعال باشد، به راه تعالی و نجات منتهی خواهد شد. این مسیر، همان راه متعالی هنر آسمانی است؛ هنری که در برابر هنرهای صرفاً مادی و حیوانی ایستاده و افق‌های بلند معنوی و آرمان‌های بزرگ انسانی را بازتاب می‌دهد.

وی افزود: هنر انقلاب اسلامی و هنر برآمده از فرهنگ شهادت، عرصه‌های نوینی را پیش روی هنرمندان گشوده است و امروز شاهد حضور گسترده هنرمندان متعهد در رشته‌های مختلف، از سینما و هنرهای تصویری گرفته تا سایر عرصه‌ها هستیم که توانسته‌اند، چشم‌اندازهای جدیدی را در هنر معاصر ایران و جهان رقم بزنند.

روح‌اللهی، انقلابی و متعالی در هنر معاصر ایران

جریان پیدا کرده است

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: جمع بزرگی از هنرمندان در ایران در رشته‌های مختلف، چشم‌اندازهای جدیدی را در عرصه فیلم و سایر حوزه‌های هنری گشوده‌اند و امروز شاهد آن هستیم که روح‌اللهی، انقلابی و متعالی در هنر معاصر ایران جریان پیدا کرده است. حوزه‌های علمیه نیز باید همراه و همگام با این جریان متعالی و مقدس حرکت کنند و نقش فعال خود را در هدایت و تعمیق آن ایفا نمایند.

آیت‌الله اعرافی، با تأکید بر جایگاه بنیادین هنر در شکل‌گیری تمدن‌ها، افزود: اگر قدرت نرم در جهان و احیای تمدن نوین اسلامی را دنبال می‌کنیم، باید به چند اصل اساسی بازگردیم؛ نخست فلسفه، سپس دانش و فناوری‌ها و در نهایت هنر فاخر. هنر، دولت‌دل‌ها و دولت‌امید است و هیچ مکتب، مرام و تمدنی بدون بکارگیری هنر در خدمت آرمان‌های خود ماندگار نخواهد شد.